

BEYLİKTE DEVLETE (1300 – 1453)

1. Küçük bir beylikten XVI. yüzyılda büyük bir devlet haline gelen Osmanlı Devleti'nde, geniş toprakların yönetimi çeşitli bölümlere ayrılırdı. Osmanlı Devleti'nde taşra idaresi; köy, kaza, sancak, eyalet olarak teşkilatlanmıştır. En küçük yönetim birimi olan köylerde yönetici köy kethüdası idi. Köylerde güvenlik işlerinden yiğitbaşı sorumluydu. Kadıların atadıkları naibler ise adaletin sağlanmasından sorumluydu.

Bu bilgiye dayanarak, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti geniş toprakların yönetimini çeşitli bölümlere ayırmıştır.
- B) Taşrada adalet işleri devlet eliyle yürütülmektedir.
- C) En küçük yönetim birimlerinde dahi yöneticiler vardır.
- D) Köylerdeki yöneticiler kadılar tarafından seçilmektedir.
- E) Taşra teşkilatlanmasının en üst organı eyalettir.

2. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde gerçekleşen aşağıdaki faaliyetlerden hangisi hem adalet hem de eğitim alanında yapılan bir çalışma olarak değerlendirilebilir?

- A) Maliye teşkilatının kurulması
- B) Pençik sisteminin uygulanması
- C) Topçu Ocağı'nın kurulması
- D) Acemi Oğlanlar Ocağı'nın kurulması
- E) Kazaskerlik makamının kurulması

3. Yeniçeri Ocağı'na asker yetiştirmek için kurulan Acemi Oğlanlar Ocağı I. Murat zamanında kurulmuştur. Pençik Kanunu çıkarılarak esirlerden yararlanma yoluna gidilmiştir. Bu kanuna göre savaş esiri olan Hristiyan çocukların beşte biri devletin olacaktır. Bu çocuklar kısa bir eğitim gördükten sonra Yeniçeri Ocağı'na alınıyordu. Ancak bu durumun sıkıntıları görülünce, çocuklar ilk olarak Türk ailelerin yanına verilmiş ve burada eğitilmişlerdir.

Metne göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Pençik sistemi Gayrimüslimlere uygulanmıştır.
- B) Yeniçeri Ocağına girmeden önce devşirilen çocuklar eğitime tabi tutulmuştur.
- C) Pencik Sistemi ile devlet asker ihtiyacını karşılamak istemiştir.
- D) Acemi Oğlanlar Ocağı'na asker alımında değişiklikler yapılmıştır.
- E) Yeniçeri Ocağı Osmanlı merkez ordusunu oluşturmuştur.

- 4. • Osman Bey Dönemi'nde savaş zamanı eli silah tutanlar savaşa giderdi.
- Orhan Bey zamanında, Yaya ve Müsellem adıyla düzenli bir ordu kurulmuştur.
- I. Murat zamanında Kapıkulu Ocağı kurulmuştur.

Buna göre;

- I. İlk düzenli ordu Orhan Bey zamanında kurulmuştur.
- II. Osman Bey zamanında sistemli bir askeri yapı yoktur.
- III. Zaman içerisinde askere duyulan ihtiyaç giderek artmıştır.

verilenlerden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslim ailelerden devşirme yoluyla alınan sağlıklı erkek çocuklar Türkçe öğretildikten ve Müslüman olduktan sonra Acemi Ocağı'na alınır. Bu çocuklar daha sonra yeteneklerine göre asker ya da yönetici olurlardı.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Devlet yöneticilerinin tamamı devşirme sisteminden gelmiştir.
- B) Devlet yöneticileri kabiliyetlerine göre seçilmişlerdir.
- C) Osmanlı Devleti'nde bütün yöneticiler Müslümandır.
- D) Devşirme sistemi ile devlet siyasi ve askeri yapısını güçlendirmek istemiştir.
- E) Devlet yöneticileri iyi bir eğitimden geçmiştir.

12. Kuruluş Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin yaptığı aşağıdaki faaliyetlerden hangisi Anadolu Türk siyasi birliğini sağlama hedefi taşımamıştır?

- A) Orhan Bey'in Karesi topraklarını ele geçirmesi
- B) I. Murat'ın, oğlu Bayezit'i Germiyan Bey'in kızıyla evlendirmesi
- C) Hamitoğulları'ndan Isparta ve çevresinin satın alınması
- D) I. Murat'ın Edirne'yi kuşatarak fethetmesi
- E) I. Bayezit'in Karamanoğulları Beyliği'ni 1397'de Osmanlıya katması

BEYLİKTE DEVLETE (1300 – 1453)

7. XIII. yüzyılda Bizans Anadolu'daki hakimiyetini çoktan kaybetmişti. Ülkede Bizans aileleri arasında sık sık taht kavgaları yaşanmakta şehirlerin yöneticileri olan tekfurlar merkezden bağımsız hareket etmekteydiler. Tekfurlar arası mücadeleler ve ağır vergiler halkın memnuniyetsizliğini doruğa ulaştırmıştı. Osmanlılar ise Bizans sınırında bir uç beyliği idi.

Osmanlı Devleti'nin kuruluşu sırasında Bizans'ın durumu ile ilgili olarak yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdaki yorumlardan hangisi doğru değildir?

- A) Osmanlıların büyümesi için uygun bir ortam mevcuttur.
B) Bizans'ın merkezi yapısı zayıftır.
C) Bölgesel yönetimler arası çatışmalar halkı ezmektedir.
D) Hanedan içi çekişmeler yaşanmaktadır.
E) Anadolu Türk siyasi birliğinin kurulması kolaylaşmıştır.
8. • Anadolu beyliklerinin kendi aralarında siyasal mücadeleler içinde olması
• Osmanoğulları'nın zayıf olan Bizans yönünde gaza ve cihat faaliyetlerinde bulunması

Yukarıda verilen şartlar;

- I. Osmanlıların kısa sürede büyüüp gelişmesi,
II. Diğer beyliklerden Osmanlı gazalarına katılım olması,
III. Osmanlıların öncelikle batı yönlü bir gelişim göstermesi
- durumlarından hangilerine ortam hazırlamıştır?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

9. **Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyüüp gelişmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?**

- A) Köseadağ Savaşı sonrasında Anadolu'da siyasal çözümlenin olması
B) Avrupa'da Yüzyıl Savaşları'nın devam ediyor olması
C) Moğol istilası sonucu Abbasi Devleti'nin yıkılmış olması
D) Balkanlarda mezhep birliği ve siyasal birliğinin olması
E) Avrupa'da güçlü merkezi yapıların olmaması

10. **Osmanlı Devleti'nin sınırlarının genişlemesinin aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulamaz?**

- A) Defterdarlık makamının kurulması
B) Veraset usulünde değişikliğe gidilmesi
C) Kadı ve vali tayinlerinin yapılması
D) Düzenli ordu birliklerinin kurulması
E) Divan teşkilatının oluşturulması

11. Osmanlı kanunnamelerinde geçen "İssız şenlendirmek" tabiri kanunnamelerde sıkça kullanılmıştır. Buradaki temel amaç terk edilmiş köy, mezra ve yerlere halkı yerleştirerek ekonomiye kazandırmak olmuştur.

Osmanlı Devleti Kuruluş Dönemi'nden itibaren bu amaç için aşağıdakilerden hangisini kullanmıştır?

- A) İskan Siyaseti B) Ahilik Teşkilatı
C) Vergi Sistemi D) Sancak Sistemi
E) Veraset Sistemi

12. Osmanlı Devleti bazı topraklarının gelirlerini, belirli bir süreyle hizmet karşılığı olarak askerlerine ve memurlarına vermiştir. Tımar sahipleri devletin toprağını en verimli şekilde işletmek ve sorumluluğu altındaki askerlere bakmak zorundaydı. Tımar sahibi askerlerine harcama yapıp vergilerini de ödedikten sonra kalan parayı kendisine alırdı.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti toprak sistemiyle, askeri sistemi kaynaştırmıştır.
B) Tımar sahibi olabilmek için belirli şartlara sahip olmak gereklidir.
C) Tımar arazisi tımar sahibine belirli bir süreyle verilir.
D) Tımar sistemi Osmanlı'da feodal bir oluşuma neden olmuştur.
E) Tımar sahiplerinin hem devlete hem de askerlerine karşı sorumluluğu vardır.

MEB 2016 - 2017